

Nr 444

Av herrar **Sveningsson** och **Ringaby**, i *anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till driftbidrag till statens järnvägar.*

(Lika lydande med motion nr 522 i Andra kammaren)

De väldiga förskjutningar i trafikstrukturen som skett under senare år har främst inneburit en övergång från spårbundna till icke spårbundna transportmedel. Denna omdaningsprocess har medfört stora påfrestningar för i synnerhet statens järnvägar. I syfte att anpassa företagets verksamhet till de nya förhållandena har man i ökad utsträckning koncentrerat statsbanornas trafikarbete till det trafikstarka järnvägsnätet, medan man sökt begränsa verksamheten på de trafiksvaga järnvägslinjerna. Denna begränsning har bl. a. åstadkommits genom nedläggning av trafiksvaga banor. Enligt vår uppfattning har dock den av utvecklingen på trafikområdet framtvungade anpassningen skett alltför långsamt, vilket resulterat i att betydande underskott på driften uppstått. Om nuvarande målsättning för SJ — innebärande full kostnadstäckning och förräntning av statskapitalet — skall kunna fullföljas, måste således antingen taxesättningen ske på så sätt att man genom överskottet på de mera bärkraftiga linjerna subventionerar de mindre bärkraftiga eller att omläggningar av driften och andra rationaliseringar företas.

Att medelst ett driftbidrag över budgeten eliminera de allmänna olägenheterna av underskottet på vissa banor är mindre tillfredsställande och i och för sig stridande mot den ovan angivna målsättningen. Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen meddelat sin avsikt att senare framlägga proposition om ett eventuellt framtida bidrag grundat på förslag av och överväganden inom 1953 års trafikutredning. Vi anser det felaktigt att innan så skett och innan alltså frågan om en eventuellt ändrad målsättning för SJ kunnat behandlas i hela sitt sammanhang ändra den principiella ståndpunkt till driftbidraget som vi tidigare intagit innebärande en successiv avveckling i enlighet med 1958 års besparingsutrednings förslag. Vi vill därför yrka på att driftbidraget måtte för 1962/63 reduceras med 30 milj. kronor och upptas till totalt 50 milj. kronor för nämnda budgetår.

Den erforderliga snabba nedläggningstakten av underskottsbanor kan givetvis förorsaka olägenheter i de av nedläggningen berörda bygderna. För att minska dessa har departementschefen under rubriken Vissa vägbyggnadsarbeten föreslagit ett belopp å 20 milj. kronor för vidtagande av åt-

gärder som kan vara ägnade att minska sådana olägenheter. Det synes oss dock som om sambanden för berörda bygder mellan å ena sidan järnvägens nedläggande och å andra sidan delaktighet i nämnda anslag i regel ej torde stå fullt klart. Vi vill därför förorda att av besparingsutredningen föreslagna nämnd för avgörande av nedlägningsärenden måtte tillsättas och att denna nämnd får till uppgift att efter samråd med företrädare för berörda ortsintressen till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen avgiva förslag till disposition av ifrågavarande anslag. Självfallet förutsättes att den del av ordinarie väganslag som därutöver är avsedd att tillgodose dessa intressen icke beskäres.

Under återopandande av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte

- a) till Driftbidrag till statens järnvägar för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 50 000 000 kronor;
- b) uttala att en särskild nämnd måtte inrättas för fullgörande av de uppgifter som framgår av motionen.

Stockholm den 26 januari 1962

Ragnar Sveningsson

Per-Eric Ringaby